

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ – ΕΝΟΤΗΤΑ 2Η : ΓΛΩΣΣΑ - ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΟΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Βλ. και Συντακτικό της Νέας Ελληνικής Α-Β-Γ- Γυμνασίου, σελ. 129 - 137

ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ : Ισοδυναμούν με ονόματα ή αντωνυμίες και λειτουργούν στο λόγο ως υποκείμενα, αντικείμενα ή ονοματικοί προσδιορισμοί .

Δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις είναι οι :

ειδικές, βουλευτικές, ενδοιαστικές, πλάγιες ερωτηματικές και κάποιες από τις αναφορικές

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ : Δηλώνουν επιρρηματικές σχέσεις κι έχουν θέση επιρρηματ. προσδιορισμού.

Επιρρηματικές προτάσεις είναι οι : **αιτιολογικές, χρονικές, τελικές, υποθετικές, συμπερασματικές- αποτελεσματικές, εναντιωματικές- παραχωρητικές και κάποιες από τις αναφορικές προτάσεις** .

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΡΗΜΑΤΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΘΕΣΗ
πιστεύω, θεωρώ, υποθέτω, παραδέχομαι, δηλώνω, υποστηρίζω, αγνοώ, γνωρίζω, αντιλαμβάνομαι, είμαι σίγουρος, έχω τη γνώμη/ άποψη, δείχνω, αισθάνομαι κ.α.	ότι, πως, που (σπάνια με το να προκειμένου να εκφραστεί αμφιβολία δυνατότητα ή πιθανότητα, με τα ρήματα πιστεύω, σκέφτομαι , είναι πιθανό κ.α.)	Υποκείμενο απρόσωπων ρημάτων και εκφράσεων: <ul style="list-style-type: none">• Φαίνεται ότι ήρθε ο χειμώνας• Είναι αλήθεια ότι δεν τον γνώριζα• Είναι λογικό που σου φέρθηκε έτσι Αντικείμενο ρημάτων ή περιφράσεων: <ul style="list-style-type: none">• Αντιλαμβάνεσαι ότι υπάρχει πρόβλημα• Έχει την άποψη ότι είναι εύκολο• Πιστεύω να μην το έκανες αυτό Επεξήγηση : <ul style="list-style-type: none">• <u>Αυτό</u> να μην ξεχάσεις, ότι όλοι εδώ σε αγαπάμε• Η πληροφορία ότι θα γίνει διαγώνισμα ήταν εσφαλμένη

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ – ΕΝΟΤΗΤΑ 2Η : ΓΛΩΣΣΑ - ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

--	--	--

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

2. ΒΟΥΛΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΡΗΜΑΤΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΘΕΣΗ
<p>θέλω, επιθυμώ, μπορώ, ζητώ, αγωνίζομαι, εύχομαι, προσπαθώ, επιδιώκω, προτρέπω, παρακινώ, αποτρέπω, εμποδίζω, αναγκάζομαι, πρέπει, χρειάζεται, απαγορεύεται, συμβαίνει, είναι ανάγκη, είναι απαραίτητο, είναι φυσικό, είναι δυνατό, είναι καλύτερο, είναι ντροπή κ.ά.</p>	<p>Το μόριο να</p>	<p>Υποκείμενο απρόσωπων ρημάτων και εκφράσεων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απαγορεύεται να ενοχλείτε τους ασθενείς • Είναι ανάγκη να μιλήσουμε <p>Αντικείμενο ρημάτων ή περιφράσεων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Είμαι πρόθυμος να επανορθώσω • Επιδιώκει να κρατήσει τη σημαία <p>Επεξήγηση :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Είχε μια αφύσικη <u>συνήθεια</u>, να ξυπνάει στις τρεις το πρωί • <u>Ένα</u> σάς ζητώ, να είστε συνεπείς <p>Δήλωση επιρρηματικών σχέσεων μετά τις προθέσεις χωρίς, αντί, από, με, σε κ.λ.π. :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έφυγε χωρίς να μιλήσει (παράλειψη) • Κάνε μια προσπάθεια αντί να μένεις άπρακτος (αντικατάσταση)

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ – ΕΝΟΤΗΤΑ 2Η : ΓΛΩΣΣΑ - ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

3. ΕΝΔΟΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΡΗΜΑΤΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΘΕΣΗ
φοβάμαι, ανησυχώ, τρέμω, αγωνιώ, προσέχω, φυλάγομαι, έχω ανησυχία, έχω υποψία, κ.α.	μη(ν) , μήπως	Υποκείμενο απρόσωπων ρημάτων και εκφράσεων: <ul style="list-style-type: none">Υπάρχει ανησυχία μήπως η κυβέρνηση πάρει κι άλλα μέτρα Αντικείμενο ρημάτων ή περιφράσεων: <ul style="list-style-type: none">Πρόσεξε μη σε ξεγελάσει Επεξήγηση : <ul style="list-style-type: none">Καθημερινά τον κατέτρωγε η ίδια αγωνία, μήπως χάσει τη δουλειά του

Οι δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις χωρίζονται με κόμμα από την κύρια πρόταση μόνο αν έχουν θέση επεξήγησης.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να μετατρέψετε τα υπογραμμισμένα ονοματικά σύνολα σε δευτερεύουσες βουλητικές, ενδοιαστικές και ειδικές προτάσεις:

Α. Στις πρόσφατες εκλογές το κόμμα του πέτυχε την άνοδό του στην εξουσία .

Β. Πολλοί φοβούνται την αλλοίωση της γλώσσας από την εισροή ξένων στοιχείων .

Γ. Είναι γνωστή η αδιαφορία των άλλων για το πρόβλημά του .

Δ. Απαίτησε από τον τέως σύζυγό της την άμεση ανάληψη των οικονομικών ευθυνών του απέναντί της .

Ε. Επιβάλλεται η προσπάθεια όλων.

ΣΤ. Αναγγέλθηκε η επαναλειτουργία της υπηρεσίας .

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ – ΕΝΟΤΗΤΑ 2Η : ΓΛΩΣΣΑ - ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

2. Στις παρακάτω περιόδους να υπογραμμίσετε τις δευτερεύουσες ονοματικές ειδικές, βουλευτικές, ενδοιαστικές προτάσεις και να αναφέρετε το συντακτικό τους ρόλο :

- A. Ένα μόνο δεν κατάφερε, να δημιουργήσει οικογένεια.
- B. Τρέμει μήπως αποκαλυφθεί ότι έχει καταθέσεις στην Ελβετία.
- Γ. Πιθανολογείται ότι θα υπάρξουν συγχωνεύσεις μεγάλων σχολείων
- Δ. Το αίτημά της, να αναβληθεί η διαδικασία, έγινε αποδεκτό.
- E. Μας ανήγγειλε μια ευχάριστη είδηση, ότι ο γιος του πέτυχε στις Πανελλαδικές εξετάσεις.
- ΣΤ. Υπάρχει άραγε ειλικρινής βούληση από τα κόμματα να παταχθεί η φοροδιαφυγή ;

3. Να συμπληρώσετε τα κενά με τις προτάσεις που ζητούνται και να τις αναγνωρίσετε συντακτικά :

- A. Οι συμμαθητές μας σήμερα είχαν έναν έντονο φόβο,
.....(ενδοιαστική)
- B. Είναι αναγκαίο σ' αυτούς τους δύσκολους καιρούς
..... (βουλευτική)
- Γ. Ένα πράγμα υποσχέθηκα στους γονείς μου,
..... (ειδική)

4. Αντικαταστήστε τις ονοματικές δευτερεύουσες προτάσεις με ένα ουσιαστικό :

- A. Φαίνεται ότι η κατάσταση είναι κρίσιμη.
- B. Οι υπεύθυνοι προσπάθησαν να αποτρέψουν τις δυσάρεστες εξελίξεις.
- Γ. Του ευχήθηκε να αναρρώσει γρήγορα.
- Δ. Υπάρχει στην ομάδα μας ο φόβος μήπως αναβληθεί η εκπαιδευτική εκδρομή λόγω κακοκαιρίας .
- E. Δεν επιτρέπεται να συζητάτε μεταξύ σας την ώρα του μαθήματος.
- ΣΤ. Είναι ευρέως διαδεδομένο ότι ο εν λόγω βουλευτής εμπλέκεται στη λίστα Λαγκάρντ.